

MP811Zk Správní právo III

4. přednáška

Vnitřní správa

David Hejč

Prezentace obsahuje rovněž rozšiřující poznámky (otevřením pole „Poznámky“)

Otázky:

- *Lze vnitřní správu vymezit pozitivně?*
- *Jaké jsou nejvýznamnější právní předpisy upravující osobní stav obyvatel?*
- *Jaké skutečnosti jsou rozhodné pro matriční zápis?*
- *Co se rozumí místem trvalého pobytu a jaké důsledky jsou s ním spojeny?*
- *Jaké povinnosti mají držitelé občanského průkazu?*
- *Je právo sdružovací upraveno výlučně předpisy veřejného práva?*
- *Je realizace shromažďovacího práva podmíněna předchozím povolením; o projev jakého principu se jedná?*

Vnitřní správa

- tradiční odvětví veřejné správy - původně širší oblast
- postupně se vydělovala nová speciální odvětví
- negativní vymezení vnitřní správy
  - *záležitosti nespádající do jiných specializovaných odvětví veřejné správy*
- pozitivní vymezení vnitřní správy z hlediska obsahu
  - *podle skupin společenských vztahu upravených normami správního práva (k tomu viz další snímky)*

Vnitřní správa

1. Zabezpečení osobního stavu obyvatelstva

- Matriky, jméno a příjmení
- Evidence obyvatel
- Občanské průkazy a cestovní doklady (zák. č. 328/1999 Sb., zák. č. 329/1999 Sb.)
- Cizinecké právo
- Státní občanství (zák.č. 186/2013 Sb., o státním občanství)

Vnitřní správa

2. Právo shromažďovací a sdružovací

(zák. č. 84/1990 Sb....)

3. Archivnictví, spisová služba, vidimace a legalizace

(zák. 499/2004 Sb.)

4. Územní členění státu, státní symboly a sčítání lidu

(zák. č. 36/1960 Sb., zák. č. 3/1993 Sb.)

Organizace vnitřní správy

- Ministerstvo vnitra (zák. č. 2/1969 Sb.)
- Kraje - krajské úřady
- Obce
  - obecní úřady obcí s rozšířenou působností
  - pověřené obecní úřady
  - obecní úřady
- Celní správa, Policie České republiky apod.

- *Nález Pl. ÚS 39/10 - evidence obyvatel není samostatnou působností*

Matriky

- Zák. č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení
- Vyhláška MV č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zák.č. 301/2000 Sb.
- Zák. č. 500/2004 Sb., správní řád
- Zák. č. 99/1963 Sb. o.s.ř.

Vymezení pojmu matrika

- *Z lat. matrix - kmen*
- *Původně církevní matriky (farnosti) x Josef II. - veřejné listiny*
- Matrika je státní evidence narození, uzavření manželství, registrovaných partnerství a úmrtí FO na území ČR (občanů i cizinců), a státních občanů v cizině + uzavření manželství cizinci v cizině, byl-li život snoubence přímo ohrožen (§ 667 odst. 1 OZ)

Vymezení pojmu

Druhy

- Matrika narození
- Matrika manželství
- Matrika registrovaného partnerství
- Matrika úmrtí

Struktura

- Knihy - svázané tiskopisy a jmenný rejstřík
- Sbírka listin - listiny (převážně veřejné), které tvoří podklad pro matriční zápis, jeho změnu nebo opravu (př. rozhodnutí soudů nebo správních orgánů)
- - vede se zvlášť pro jednotlivé knihy (rok)
- - zápis se provádí z úřední povinnosti

Vymezení pojmu

- Matriční doklad - výpis z matriční knihy, který obsahuje údaje nebo potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize. Jedná se o veřejnou listinu.
- Matriční událost - skutečnosti rozhodné pro matriční zápis (narození, uzavření manželství, registrovaného partnerství, úmrtí, ale také určení otcovství, osvojení apod.)

Knihna narození

Matriční událost: narození FO (zapisuje se podle místa narození, jinak kde byla nalezena x dopravní prostředek - vyložení)

hlásí

- zdravotnické zařízení (3 pracovní dny)
- lékař (3 dny)
- matka (3 dny)
- osoba, která se o narození dítěte dozvěděla (3 dny)

Pozn. Pokud není známo datum narození, určí jej soud §17/3 (spolupráce s Policií ČR)

jméno matky se nezapisuje u utajovaných porodů

Matriční doklad: rodný list

Knihá manželství

- Matriční událost: uzavření manželství
- - zápis se provádí na základě protokolu o uzavření manželství (vyhotovuje matriční úřad (manželé, svědci a oddávající a matrikář) nebo církev)
- Matriční doklad: oddací list

Knihá registrovaného partnerství

- *Zák. č. 115/2006 Sb.*
- Matriční událost: uzavření RP
- - podkladem pro zápis je protokol o prohlášení
- Matriční doklad: doklad o partnerství

Knihá úmrtí

Matriční událost: úmrtí FO

- podkladem je list o prohlídce mrtvého (vystavuje lékař a úředně tím ověřuje smrt FO, do 3 pracovních dnů má oznamovací povinnost)
- nebo pravomocného rozhodnutí soudu o prohlášení fyzické osoby za mrtvou

Matriční doklad: úmrtní list

Organizace

- Matriční úřady - obecní úřady pověřené vedením matričních knih a úkony zabezpečované v souvislosti s vedením těchto knih
- Seznam - vyhláška MV 207/2001 Sb. (změny pouze k začátku kal. roku)
- Zvláštní matrika - Úřad městské části Brno-střed - matrika, do níž se zapisují matriční události, ke kterým došlo u státních občanů v cizině
- Matrikář - úřední osoba (SO, zam. obce, zkouška)

Archivace

- Uchovávání MK po zákonem stanovenou dobu
  - Kniha narození - 100 let
  - Kniha manželství - 75 let
  - Kniha úmrtí - 75 let
-
- Pozn. zák. č. 499/2004 Sb., o archivnictví

Ochrana osobních údajů

Údaje v MK jsou neveřejné (povinnost mlčenlivosti !)

Nahlížení:

1. FO, které se zápis týká, členové její rodiny, její sourozenci a zplnomocněný zástupce, osvojitel (osvojenec po dosažení 12 let, u utajeného osvojení po svéprávnosti)

2. úřední potřeba státních orgánů

3. církve do 31. 12. 1949

4. fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků.

■ Pozn: členové rodiny - manžel, rodiče, děti, prarodiče, vnuci, pravnuci, partner

Jméno

- FO povinnost užívat v úředním styku jméno, popřípadě jména, která jsou uvedena v rodném listu
- Zapsat lze 2 jména, více jmen jen u dítěte, které spolu s rodiči není občanem ČR
- Pravidla pro zapsání jména do matriční knihy - nelze zapsat jména zkomolená, zdrobnělá a domácká + nejde jméno opačného pohlaví a nelze opakovat jméno sourozence (společní rodiče)
- Jméno/a dítěte se zapíše do matriky podle souhlasného prohlášení rodičů, popřípadě jen jednoho z nich (§ 18 odst. 1)
- Případy, kdy matriční úřad nezapíše do knihy narození jméno/a - § 18 odst. 4

Příjmení

- FO povinnost užívat v úředním styku příjmení, popřípadě více příjmení, která jsou uvedena v rodném listu
- Užívat více příjmení může občan např. v případech, kdy došlo k prohlášení při uzavírání manželství, že spolu se společným příjmením bude užívat i své předchozí (na druhém místě), nebo jde o příjmení dítěte, jehož rodiče jsou oprávněni užívat více příjmení
- Pravidla pro zapsání jména do matriční knihy
  - narozeného manželům (§ 19/1)
  - narozeného rodičům, kteří neuzavřeli manželství (§ 19/3)
  - dítě, které je počato umělým oplodněním, ženě neprovdané (§ 19/4)
  - není-li otec dítěte znám (§ 19/5)
  - nelze-li dosáhnout dohody rodičů o příjmení dítěte, příjmení se do knihy narození nezapíše a matriční úřad o tom učiní oznámení soudu (§ 19/6)

Změna jména nebo příjmení

- pouze na základě žádosti FO, popřípadě jejich zákonných zástupců
- změna příjmení se povolí zejména tehdy, jde-li o příjmení hanlivé nebo směšné nebo je-li pro to vážný důvod
- změna jména se nepovolí z důvodů, kdy by měla být v rozporu s pravidly pro zapsání jména do matriční knihy (viz předchozí text - jméno zkomolené...)
- změna jména nebo příjmení se nepovolí, jestliže by změna byla v rozporu s potřebami a zájmy nezletilého.

Evidence obyvatel

- **Zák. č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech**
- **Vyhláška č. 177/2000 Sb., kterou se provádí zák. č. 133/2000 Sb.**

Vymezení základních pojmů

- Informační systém evidence obyvatelstva - obsahuje údaje o obyvatelstvu, které jsou důležité pro činnost státu a bezprostředně identifikují obyvatele
- Provozovatelem je MV
- **Obyvatel:**
  - a) státní občan České republiky
  - b) osoba, která pozbyla státní občanství České republiky,
  - c) cizinci, kteří jsou matkou, otcem, popřípadě jiným zákonným zástupcem, manželem, registrovaným partnerem nebo dítětem občana

Trvalý pobyt

- *Místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu občana v České republice, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání - vazba na registr obyvatel (§ 10 odst. 1) - lze jen jedno místo trvalého pobytu*
  - *ÚS 4/02 Sb. n. svazek č. 28, Nález č. 136, str. 81 (dodává, že zpravidla)*
  - volba prováděna svobodně
  - nevznikají žádná práva k objektu ani vlastníku nemovitosti (např. právo nemovitost obývat)

Trvalý pobyt

■ č. j. 2 As 64/2005-108 NSS rozšířený senát

„rozhodnutí ohlašovny nemá soukromoprávní důsledky, nikdo se pouze na základě zaevidování, nezaevidování či zrušení údaje o místu trvalého pobytu nemůže domáhat vydání objektu bydlení, užívacího práva v něm, či naopak jeho vyklizení“

„nedílnou součástí práva na zvolení místa trvalého pobytu je také právo na to, aby na zvolené adrese místa trvalého pobytu nebyly evidovány osoby, které pro to nesplňují nebo přestaly splňovat zákonné podmínky.“

■ možnost žaloby podle § 65 s.ř.s.

Trvalý pobyt

- s místem trvalého pobytu je spojena řada důsledků jak pro ohlašovatele, tak i případně pro vlastníka objektu, v němž je místo trvalého pobytu evidováno; tyto důsledky jsou stanoveny jinými právními předpisy

např.:

- volební právo a místní referendum
- místní příslušnost
- doručování (*vedle TP lze do CEO zapsat i údaj o adrese, na kterou mají být doručovány písemnosti*)

Evidence trvalého pobytu - organizace

Ohlašovny - obecní úřady

- Provádějí i změnu a zrušení
- vznik - narození - trvalý pobyt matky

Změna trvalého pobytu

- Ohlašuje občan v místě nového TP
- Vyplnění tiskopisu a nutno doložit občanský průkaz a doklad o vlastnictví bytu nebo domu, nebo i jiný, z něhož vyplývá oprávněnost užívání (př. úředně ověřené písemné potvrzení souhlasu oprávněné osoby se změnou TP)
- označení občanského průkazu a nahlášení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a vydání potvrzení
- nevydává se v případě kladného vyřízení rozhodnutí
- *Pozn: vlastníkoví se hlásí počet osob s TP, jejich jména příjmení*

Zrušení údaje o místě trvalého pobytu

- ve správním řízení
- Z moci úřední : neobyvatelnost objektu, jeho zánik, nebo nepravdivost údajů
- Na návrh: podává vlastník objektu - nutno doložit zánik užívacího práva a neužívání objektu (písemná forma - nájemní smlouva, ústní forma - prohlášení vlastníka)

Rodné číslo - vymezení pojmu

- Identifikátor FO (III. ÚS 673/02) - evidenční a identifikační charakter
- 10 místné číslo dělitelné 11 beze zbytku (před 1. 1. 1954 9 míst s 3 místnou koncovkou)

Rodné číslo - složení

- První dvojčíslí - poslední dvě čísla roku narození
- Druhé dvojčíslí - měsíc narození (u žen zvýšeno o 50) - pokud vyčerpáno tak o 70, u mužů o 20
- Třetí dvojčíslí - den narození
- Koncovka - čtyřmístná - rozlišení obyvatel narozených ve stejný den

Rodné číslo - držitelé

- Přidělováno každé FO narozené na území ČR (matriční úřad)
- osvojení (matriční úřad)
- povolení k pobytu u cizinců (Policie ČR nebo MV)
- udělení mezinárodní ochrany (Policie ČR nebo MV)

Rodná čísla

- Centrální registr - tvorba, přidělování a ověřování
- Vede MV

Výdejová místa

Ministerstvo předává rodná čísla výdejovým místům

1. matriční úřad (přiděluje rodná čísla fyzickým osobám narozeným na území České republiky)
2. zvláštní matrika (přiděluje rodná čísla občanům narozeným v zahraničí)
3. ministerstvo (např. mezinárodní ochrana)

Změna rodného čísla

- a) totožné rodné číslo bylo přiděleno dvěma nebo více nositelům rodného čísla,
- b) bylo přiděleno chybné rodné číslo,
- c) došlo k osvojení,
- d) došlo ke změně pohlaví.

Doklad o přidělení

- Rodný list, oddací list a úmrtní list
- Doklad vydaný výdejovým místem
- Občanský průkaz
- Cestovní doklad (pokud zde rodné číslo je)
- Průkaz o povolení k pobytu cizince nebo azylanta

Občanské průkazy

- **Zák. 328/1999 Sb., o občanských průkazech**
- **Vyhláška č. 400/2011 Sb., kterou se provádí zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech**

Vymezení základních pojmů

- Občanský průkaz - veřejná listina, kterou občan prokazuje své jméno, příjmení, podobu a státní občanství ČR + další údaje v občanském průkazu zapsané
- Povinnost mít OP - každý občan starší 15 let X povinnost jej nosit stále u sebe, nicméně riziko nesplnění povinnosti prokázat totožnost na výzvu policisty (§ 63 zákona o policii - k tomu viz dále)
- Údaje, které občanský průkaz obsahuje viz § 3 odst. 2

Typy občanského průkazu

- občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a kontaktním elektronickým čipem
- občanský průkaz bez shora uvedených údajů - vydává se např. z důvodu ztráty, odcizení, poškození nebo zničení

Doba platnosti občanského průkazu

- doba platnosti 10 let; 5 let vydaný občanu mladšímu 15 let); 35 let vydaný občanu staršímu 70 let
- občanské průkazy bez strojově čitelných údajů mohou být vydávány jen s omezenou dobou platnosti
- skončení platnosti občanského průkazu - viz § 11

Vydání občanského průkazu

- žádost u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností
- vydání prvního OP (předkládá se rodný list) X nového OP (předkládá se dosavadní OP)
- Lhůty pro vyřízení (30 dnů/ 15 dnů)
- správní poplatek

Dispozice s občanskými průkazy

- je zakázáno:
  - občanský průkaz přijímat jako zástavu a odebírat jej při vstupu do objektů nebo na pozemky.
  - pořizovat jakýmkoliv prostředky kopie občanského průkazu bez prokazatelného souhlasu občana, kterému byl občanský průkaz vydán, pokud zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.
  - shromažďovat, ukládat, upravovat nebo pozměňovat, předávat, šířit, zveřejňovat, uchovávat, kombinovat, blokovat nebo likvidovat strojově čitelné údaje vedené v občanském průkazu, popřípadě v kontaktním elektronickém čipu, pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Dispozice s občanskými průkazy

■ Povinnosti občanů:

- s přihlédnutím ke všem okolnostem a poměrům chránit občanský průkaz před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím,
- ohlásit neprodleně kterémukoliv obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo matričnímu úřadu, že nastaly skutečnosti uvedené v předchozí odrážce; v případě odcizení občanského průkazu je možno ohlásit tuto skutečnost též policii,
- v zahraničí ohlásit neprodleně ztrátu, odcizení nebo zničení občanského průkazu nebo jeho nález nejbližšímu zastupitelskému úřadu,
- včas požádat o vydání občanského průkazu - více viz §

Správní trestání

- Porušení zákonem taxativně vymezených povinností občany je přestupkem podle § 16a odst. 1, za které lze uložit pokutu do 10.000 Kč/15.000 Kč/100.000 Kč (neoprávněně zpracovává strojově čitelné údaje vedené v občanském průkazu, nebo v kontaktním elektronickém čipu)
- Přestupky právnických osob a podnikajících fyzických osob (- neoprávněně zapisuje údaje do kontaktního elektronického čipu - pokuta do 1 000 000 Kč.

Prokázání totožnosti

- Oprávnění požadovat prokázání totožnosti podle § 63 zákona o policii (srov. § 12 zákona o obecní policii)
- **Prokázáním totožnosti** se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti (§ 63 odst. 1 ZoP) =) lze prokázat i jinými doklady či způsoby, než je OP.

Prokázání totožnosti

■ § 63 (2) Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu:

a) podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu,

b) zdržující se v prostoru, o kterém lze důvodně předpokládat, že se v něm zdržují cizinci bez povolení opravňujícího k pobytu na území České republiky,

...

e) odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby,

f) vstupující do policií chráněného objektu nebo prostoru anebo do místa, kam je policistou zakázán vstup, nebo z tohoto objektu, prostoru anebo místa vycházející....

Prokázání totožnosti

- § 63(3): Odmítne-li osoba prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn osobu **předvést** k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti.
- § 63 (5) Nelze-li úkon podle odstavce 4 pro odpor osoby provést, je policista oprávněn tento odpor **překonat**. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu.
- K tomu viz rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2016, čj. 10 As 236/2015-36

Cestovní doklady

- **Zák. č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech**
- **Vyhláška č. 400/2011 Sb., kterou se provádí zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech**

Vymezení základních pojmů

- Cestovní doklad - veřejná listina, opravňující občana k překračování státních hranic České republiky přes hraniční přechod, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána
- Cestovním dokladem občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, podobu, státní občanství České republiky a další údaje zapsané nebo zpracované v cestovním dokladu

Druhy cestovních dokladů

- Zákon o cestovních dokladech upravuje více druhů cestovních dokladů, které lze použít k cestování do zahraničí:
  - Cestovní pas - základní a univerzální
  - Diplomatický pas - omezenému okruhu osob
  - Služební pas - určený ke služební cestě do zahraničí
  - Cestovní průkaz - vydáván s územní a časovou platností omezenou účelem cesty (platnost nejvýše 6 měsíců)

Cestovní pas

- Žádost o vydání cestovního pasu se podává u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- v zahraničí u zastupitelského úřadu České republiky s výjimkou konzulárního úřadu vedeného honorárním konzulárním úředníkem
- O vydání cestovního pasu může požádat:
- občan starší 15 let, ale do doby zletilosti, tj. do 18 let, musí k žádosti přiložit písemný souhlas zákonného zástupce s jeho ověřeným podpisem.
- zákonný zástupce za občana mladšího 15 let

Dispozice s cestovními doklady

- je zakázáno:
  - občanský průkaz přijímat jako zástavu a odebírat jej při vstupu do objektů nebo na pozemky
  - pořizovat jakýmkoliv prostředky kopie cestovního dokladu bez souhlasu občana, kterému byl cestovní doklad vydán, pokud zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva nestanoví jinak
  - údaje zpracované v nosiči dat s biometrickými údaji nelze zpracovávat jiným způsobem, než jaký stanoví zákon

Dispozice s cestovními doklady

■ Povinnosti držitelů:

- s přihlédnutím ke všem okolnostem a poměrům chránit cestovní doklad před ztrátou, odcizením, poškozením nebo zneužitím
- odevzdat bez zbytečného odkladu neplatný cestovní doklad nebo cestovní doklad, který je zaplněn záznamy, orgánu příslušnému k jeho vydání, matričnímu úřadu, zastupitelskému úřadu anebo neprodleně na vyžádání orgánům policie.

Dispozice s cestovními doklady

- Držitel je povinen ohlásit neprodleně ztrátu, odcizení, zničení cestovního dokladu anebo jeho nález orgánu příslušnému k jeho vydání, popřípadě kterémukoliv obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, matričnímu úřadu nebo nejbližšímu útvaru policie.
- Držitel je v zahraničí povinen ohlásit neprodleně ztrátu, odcizení, zničení cestovního dokladu nebo jeho nález nejbližšímu zastupitelskému úřadu, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva
- Porušení povinností je přestupkem - viz § 34a zákona o cestovních dokladech

Právo shromažďovací

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Čl. 11

Svoboda shromažďování a sdružování

1. Každý má právo na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu sdružovat se s jinými, včetně práva zakládat na obranu svých zájmů odbory nebo vstupovat do nich.

2. Na výkon těchto práv nemohou být uvalena žádná omezení kromě těch, která stanoví zákon a jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Tento článek nebrání uvalení zákonných omezení na výkon těchto práv příslušníky ozbrojených sil, policie a státní správy.

Charta základních práv EU

Článek 12 Svoboda shromažďování a sdružování

1. Každý má právo na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu sdružovat se s jinými na všech úrovních, zejména pokud jde o záležitosti politické, odborové či občanské, což zahrnuje právo každého zakládat na ochranu svých zájmů odbory a vstupovat do nich.

2. Politické strany na úrovni Unie přispívají k vyjadřování politické vůle občanů Unie.

Listina základních práv a svobod

Čl. 19

(1) Právo pokojně se shromažďovat je zaručeno.

(2) Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.

Zákonná právní úprava

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

Předmět právní úpravy:

- podmínky pro shromažďování osob
- pravomoc orgánů veřejné správy směrem k shromažďování osob

Podzákonná právní úprava

Nařízení obcí/měst, vydané na základě § 4 odst. 2 zákona o právu shromažďovacím.

- obec/město jím může určit místa, kde lze konat shromáždění bez oznámení.

Podstata shromažďovacího práva

- je zvláštní formou svobody projevu (stejně jako právo sdružovací či petiční)
- svoboda projevu, výměna informací a názorů, účast na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek

- Shromáždění může svolat občan starší 18 let nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, anebo skupina osob.
- Ke shromáždění **není třeba předchozího povolení orgánu veřejné moci.**
- Shromáždění **musí být oznamována úřadu = princip oznamovací**

Výjimky z oznamovací povinnosti

- shromáždění pořádaných právníckými osobami přístupných jen jejich členům či pracovníkům a jmenovitě pozvaným hostům;
- shromáždění pořádaných církvemi nebo náboženskými společnostmi v kostele nebo v jiné modlitebně, procesí, poutí a jiných průvodů a shromáždění sloužících k projevům náboženského vyznání;
- shromáždění konaných v obydlích;
- shromáždění jmenovitě pozvaných osob v uzavřených prostorech
- + pro místa určená v nařízení obce/města (Speakers' Corner - § 4 odst. 2)

Oznámení shromáždění

- shromáždění se oznamuje alespoň 5 dnů předem (kratší lhůta jen v odůvodněných případech):
  - obecnímu úřadu v jehož územním obvodu se má shromáždění konat
  - pověřenému obecnímu úřadu, přesahuje-li místo konání shromáždění územní obvod obecního úřadu
  - krajskému úřadu, pokud místo konání shromáždění přesahuje správní obvod pověřeného obecního úřadu,
  - Ministerstvo vnitra, pokud místo konání shromáždění přesahuje hranice kraje
- působnost ve věcech práva shromažďovacího je výkonem státní správy
- náležitosti oznámení - viz § 5

Shromáždění úřad zakáže

- směřuje-li k popírání nebo omezování osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů;
- směřuje-li k výzvě dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti nebo jinak porušovat ústavu a zákony.
- má-li se konat na místě, kde by účastníkům hrozilo závažné nebezpečí pro jejich zdraví
- ...§ 10

Povinnosti účastníků shromáždění

- dbát pokynů svolavatele a pořadatelů a zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění
- po ukončení shromáždění se pokojně rozejít
- je-li shromáždění rozpuštěno, neprodleně opustit místo shromáždění
- nesmějí mít u sebe střelné zbraně, výbušniny nebo pyrotechnické výrobky a jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím.
- nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci.

Rozpuštění shromáždění

- koná-li se, aniž bylo oznámeno a jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz nebo je-li zakázáno ze zákona
- koná-li se shromáždění, které ačkoliv bylo oznámeno a nebylo zakázáno, jestliže se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu takovým způsobem, že v průběhu shromáždění nastaly (mimořádné) okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz
- účastníci páchají trestné činy, neřídí se rozhodnutím úřadu nebo nebyly splněny povinnosti účastníků shromáždění a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem.

Právo sdružovací

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech

■ Čl.22

1. Každý má právo na **svobodu sdružovat se** s jinými, i právo zakládat na ochranu svých zájmů odborové organizace a přistupovat k nim.

2. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omezován; výjimkou jsou omezení, jež jsou stanovena zákonem a jež jsou nutná v demokratické společnosti v zájmu národní nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Nic v tomto článku nebrání omezit zákonem výkon tohoto práva příslušníkům ozbrojených sil a policie. ⁶⁸

Listina základních práv a svobod

Čl. 20

(1) Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.

(2) Občané mají právo zakládat též politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich.

(3) Výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.

(4) Politické strany a politická hnutí, jakož i jiná sdružení jsou odděleny od státu.

Sdružování občanů prostřednictvím spolků

Soukromoprávní úprava

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník § 214 a násl.
  - zejména vymezení základních otázek osobního statutu spolku
  - právní úprava recipuje s nezbytnými upřesněními předchozí úpravu zákona č. 83/1990 Sb.

Veřejnoprávní úprava

- Zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících
  - spolkový rejstřík - veřejný rejstřík právnických osob
  - spolek vzniká dnem zápisu do tohoto veřejného rejstříku - **registrační** (nikoliv povolovací) princip

Státní symboly

■ Ústava ČR

Čl. 14

(1) Státními symboly České republiky jsou velký a malý státní znak, státní barvy, státní vlajka, vlajka prezidenta republiky, státní pečeť a státní hymna.

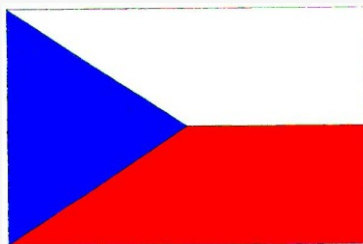
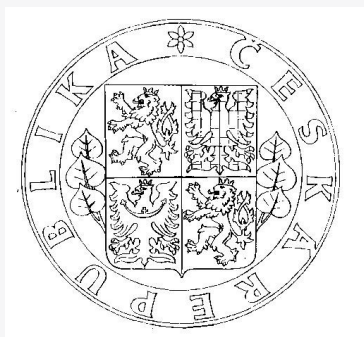
(2) Státní symboly a jejich používání upraví zákon.

■ **zákon č. 3/1993 Sb., o státních symbolech České republiky**

■ **zákon č. 352/2001 Sb. o užívání státních symbolů České republiky**

Zákon o státních symbolech České republiky

- obsahuje popis a vyobrazení státních symbolů

KDE DOMOV MŮJ

(Fr. Škroup - J.K.Tyl)

Andante con moto. $\text{♩} = 88$

Fr. Škroup.

1. Kde do-mov můj, kde do-mov můj? Vo-da
hu-či po-lu-či-nách, bo-ry šu-mí
po-ska-li-nách, v sa-dě skvi-se ja-ra
květ, z-e-m-ský ráj—to na po-hled! A to
je ta krá-sná ze-ně, ze-mě če-ská.
do-mov můj— ze-mě če-ská— do-mov můj J.K.Tyl

Autentické znění české hymny, otištěné ve Věstníku ministerstva školství a národní osvěty, roč. XV, 1933, výnos č. 39 (9. 5. 1933)."

Zákon o užívání státních symbolů ČR

- stanoví povinnost pro všechny oprávněné osoby užívat státní symboly jen vhodným a důstojným způsobem
- upravuje kdo smí jaký státní symbol užívat, jakým způsobem a kde
- užívání státních symbolů je upraveno též v dalších právních předpisech - např. v zákoně o obcích, o vysokých školách, ve volebních zákonech atd.
- **Přestupkem je:**

zneužití, hrubé znevážení, zničení, poškození nebo odcizení státního symbolu České republiky, jeho užití v rozporu se zákonem, nebo (ne)vyvěšení státní vlajky v rozporu se zákonem